

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1853*

2187

L I T U R G I C I .

2188

taniae OO. SS. Officium pro Defunctis, et a fol. 118. quaedam lingua *Germanica*, videlicet Oratio Ducas prolixa ad Deum et Coelites, Methodusque de peccatis confitendi. Quae sequuntur ante et post S. Coenam dicenda rursus *latina* sunt, hisque omnibus praefixa Picturae Ducebant ipsum cum Aula sua exhibent, quas longum foret minutius persequi. Succedunt deinceps *Preces* variae ad diversos Coelites, quibus cum in consulta aevi credulitas singularem quandam efficaciam tribueret, eaque praeviis rubricis de praedicaretur, manus quaedam censuram in eas rubricas exercuit, partim voces quasdam eradendo, partim alias literas dextre interpingendo, ut adeo, *Codice* tamen non deturpato, aegre admodum legi, aut intelligi queant, minimo certe damno. Imago ultima ad sic dictum *Veronicae Sudarium* celebrem ingressum in urbem quandam imperiale ostentat. Vir princeps extra urbem cum Conjuge *Sudarium* illud praeferente genuflexus oppositum habet pariter in genua prociduum alium Principem se majorem, in quo *Fridericum III.* Imp. videre mihi videor. Universe dici vix potest, quantum in ornando hoc Libro velificatus sit Phantasiae suae *Albertus* pictor, quem in *Lutherum* propendisse, non uno loco conicias. Viris ecclesiasticis singulariter affectus tam bene curata cute passim illos proponit, ut vel Diva *Yveta* invideat.

DCCCCXVIII.

Codex membraneus lat. germ. C. 958
Sec. XVI. Folior. 265. in 12.
bene scriptus, adlatusque e Parthenone *Halenji Tyroleos* Collectio est *Litaniarum* privato ingenio concinnatarum de nomine *Iesu*, de Eucharistia, de Sanguine Christi, de B. V. Maria pro singulis Hebdomadae diebus, de Angelis, S. Michaeli, Antonio Patavino, OO. SS. item pro Fidelibus defunctis, demum de S. Spiritu, quae omnes, ultimis exceptis, latine primum, tum germanice leguntur. E facris Literis, Patribus et Conciliis excerptas esse, passim monetur in titulis. Literas L. E. Z. O. posteriori parti Thecae inscriptas interpretor: *Leopold. Erzherzog. zu Oesterreich.*

DCCCCXIX.

Codex membraneus lat. gall. R. 1066
Sec. XV. Folior. 214. 4. per quam nitide exaratus, praeter margines omnes eleganter deauratos et picturatos, multasque minoris SS. Icunculas, L. Picturis grandibus varia Sacra repraesentantibus artificiose cultus, Preceptorius est, et sequentia continet: *Calendarium* minus populosum, in quo minio scripti 23. Apr. *Gerardus* ep. 9. Maji *Translacio sancti nicholai*, 11. *Gengulphus* mart. 25. *Urbanus* papa et mart. 3. Sept. *Mansuetus* ep. 15. Aper. ep. *Tullenensis*. Cum praeter hunc vulgo *Saint Eure* (Eber germ.)

2189

C O D I C E S

2190

dictum etiam *Mansuetus* (*Saint Mansuy aut Mansù*) *Tullenis* in *Lotharingia* Antistes fuerit, S. praeterea *Gengulphus Tulli* Ecclesiam collegiatam habeat, vix dubito Codicem nostrum ibidem scriptum suisse. Itaque etiam post paucas Orationes dicendas ante receptionem Corporis Christi prima statim effigies S. *Apri* est cum ejus Commemoratione. Sequuntur Horae B. Mariae Virg. in quibus post *Primam* habetur Commemoratio S. *Libariae* vulgo *Sainte Libaire* aut *Libiere* Virg. et Mart. pariter *Lotharae*, quae cum fra-

tre *Elifio* vulgo S. *Aloph* a. 362. passa est 16. Octob. ut notant Martyrologi et *Surius* cum *Bailleto*. In nostro Calendario frater solus, et non nisi nigro adscriptus est. Ad *Tertiam* multa Columbarum Paria margini adpieta sunt, quaedam etiam Aves solitariae cum Lemmate: *Qui par non par*, et fol. averso Corolla precatoria cum Lemmate: *Devot lui suis*. Post *Vesperas* exhibetur Icon Lacrimae super calicem deciduae, Gallis *la saincte Larme* cum Hymno hujus initii:

*Sainte larme glorieuse de ihesu christ nostre pere
Du ciel pierre precieuse des yeulz sante et lumiere
Sur le ladre fuste ploreer par compassion humaine
De l ange prisne et donnee a marie magdalainne.
Saint maximin te gardat et en son temps te tient chiere.
Puis apres te possedat De constantin lempereur.
A vendome ta fit estre Godefroy d aniou noble conte &c.*

En historiam in nuce hujus Lipsani Benedictinorum *Vindocinensis* um, de quo extat *Vindocini* impressa *Historie véritable de la Sainte Larme anonymo e Congr. S. Mauri Scriptore*. Eam fibi confutandam sumxit eruditus *πανερτιάς* J. B. Thiers Dissertatione sur la Sainte Larme de Vendome, Paris. 1699. 8. cui Mabillonius opposuit *Lettre d'un Benedictin à M. l' Eveque de Blois*, Paris. 1700. 8. minus tamen ipsi Lipsano, quam bonae fidei Depositariorum patrocinari solicitus. Ego solum noto lapsum Librarii nostri, qui pro Lazare scripsit la- dre, et ad Codicem redeo, in quo

Horae de Conceptione B. V. sequuntur, et quidem immaculata; habetur enim in Oratione: *ipsam sine macula concipiendam — in matrem preordinasti*. Unde mirum, praefixam esse *Tertiae* Iconem Papae (Sixti IV?) religiosis quibusdam Viris, qui dominicani videntur, Librum porrigentis. Succedunt Horae S. Crucis, et de S. Spiritu, item Orationes ad varios Coelites, quarum primae praeit Imago Deiparae cum Prole, quibus Mas et Femina ramusculos offerunt in apicibus literas L et W deferentes, atque hae fortasse Possessorum nomina indicant. Fol. 130. depicta est *Catharina Senensis*

2191

L I T U R G I C I .

2192

sis quinque plagis insignita, fol. 135. iterum Deipara una cum Prole facie nigra et inscripta: *Notre Dame Du Puy En Auvergne.* Podium *Velavorum* seu *Velaunorum* (Puy en Velay) vulgo *Alverniae* tribuitur, quamvis ad *Occitaniam* pertineat. Imago haec tota Gallia claruit. *Fol. 144.* sequuntur Psalmi dicti de Poenitentia adhaerentibus Litanis OO. SS. in quibus praeter jam *Calendario* insertos Indigetes *Tullenses* etiam *Libaria* invocatur. *Fol. 160.* Officium pro Defunctis, et a *fol. 193.* rursus Preces ad varios Santos, quorum chorum dicit paucis notus et habitu loricati Militis depictus *Bernardus Marchio Badensis*, cuius Commemorationem adscribam: *Du beau Bernard.* Antiph. *O quanta ueneratio ne est dignus beatus bernardus marchio badensis quia terrenas uanitates spernens in celo triumphum habere promeruit.* Vers. *Propter ueritatem et mansuetudinem et iusticiam deduxit te mirabiliter christi dextera.* Resp. *Quia ex hoc ad celestia regna te collocauit.* Orat. *Omnipotens sempiterne deus qui in beatum bernardum marchionem badensem per donum sancti spiritus tantam gratiam infundere dignatus es ut quicumque ad eum confidenter recurrit salubre remedium u te obtinet tribue nobis quesumus indignis famulis tuis ut qui eius in hoc necessitatis articulo imploramus suffragium sua benigna intercessione apud te opportunum consequi mereamur remedium.* Per Christum D. n. &c. Fuit hic Pri-

mogenitus *Jacobi I. Marchionis a. 1453.* defuncti, sed spretis *Magdalene Caroli VII. Galli Filiae* nuptiis, et jure successionis in *Carolum* fratrem translato iter ingressus in *Italianam* obiit a. 1459. sepultus in *Monte Calerio Pedemontii*, signis, ut fertur, clarus et a *Sixto IV. 1480.* in Divos relatus, quamvis *Ciaconius*, ejusque Subpletore hac de re in *Vita Sixti* nil meminerint. Conjecere licet, in hunc Precum Librum ideo insertum fuisse *Bernardum*, quod matrem habuerit e Domo *Lotbaringica Catharinam Caroli Audacis Filiam.* *Fol. 202.* ad *Orationem uenerabilis Bede presbiteri de septem ultimis uerbis domini eleganter adpietus est Beda scribendo occupatus.* De Pictore in universum noto, eum formis omnibus senilibus barbam, capillosque cærulecentes, juvenilibus aureos tribuisse.

DCCCOXX.

Codex membraneus lat. gall. R. 1409
Sec. XV. Folior. 49. 8. charactere atro, crasso scriptus, literis initiorum deauratis, et picturatis, Iconibusque XXIV. varias V. et N. T. Sanctorumque Historias repraesentantibus ornatus, Precatorius est, primoque loco continet *Heures de la conception nostre dame*, quae tamen latinae sunt, et in quibus Hora Sexta appellatur *A midy.* Sequuntur gallice *Les VII. doleurs de la vierge marie cum Prologo en forme do roison pour impetrer compassion dicel-*